

Rovvilt og beitesesongen 2024

Informasjon til beitebrukere, rovviltkontakter og kommunene i Innlandet

Foto: Karl Ove Tverre

Brosjyren inneholder aktuell informasjon om rovvilt og rowiltforvaltningen i Innlandet

SKADEFELLING

Etter 1. juni er det Statsforvalteren som behandler skadefellingssøknader, når det foreligger en kvote for skadefelling av den aktuelle arten. Fellingstillatelser kan kun iverksettes hvis andre forebyggende tiltak mot skader er vurdert og funnet mindre eller ikke egnet for å avgrense skaden. Fellingsforsøket skal være avgrenset til et bestemt område og tidsrom, samt rettet mot bestemte individ(er).

Fellingsvedtakene kan du finne på: miljøvedtaksregisteret.no

Søknad om skadefelling skal inneholde:

- Hvem søker (enkeltperson/beitelag mv.) og for hvilket område (beitelag/kommune).
- Informasjon om kadaverfunn: Totalt antall kadaver og savnede dyr, samt totalt antall dyr undersøkt av Statens naturoppsyn.
- Tidsrom for tap eller skade.
- Antall berørte saueiere.
- Antall sau som beiter i det aktuelle beiteområde.
- Opplysninger om det er gjennomført eller mulig å gjennomføre forebyggende tiltak.

Bistand fra SNO

I enkelte tilfeller kan SNO bistå i arbeidet med felling av rovvilt. Rowiltkontaktene kan være behjelpelige med vurdering av alder på skader før og under en skadefellingsperiode. Bistand kan også bestå i kompetanseoppbygning og/eller erfaringsutveksling. Det er også mulighet for praktisk innsats under de samme fellingsvilkårene som er gitt det kommunale skadefellingslaget.

SNO vil i hvert enkelt tilfelle vurdere bistand ut fra bl.a. egen kapasitet. Miljødirektoratet og SNO har utarbeidet en veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag.

SPORHUNDEKVIPASJER

Sporhundekvipasjene i Innlandet kan være til god hjelp i skadefellingsforsøk. De er trent for å finne spor på barmark, og å følge dette selv om det er beitedyr og annet vilt i området. Ekvipasjene kan settes inn i sporingsoppdrag på bjørn, ulv, jerv og gaupe og er tilgjengelig for oppdrag på forespørsel.

I en skadefellings situasjon underlegges ekvipasjen skadefellingsleder og godtgjøres av Statsforvalteren. Dette går utenom den økonomiske rammen som er gitt det kommunale fellingslaget. Ekvipasjen kontakter selv Statsforvalteren for avlønning. Andre oppdrag ansees som trening og avlønnes etter avtale med beitelag/dyreeier og SNO.

Statsforvalteren oppfordrer de kommunale fellingslagene til å bruke sporhundekvipasjene slik at fellingsforsøkene blir mer effektive og de får erfaring fra fellingsforsøk.

Sporhundekvipasjer for bruk ved skadefelling i Innlandet sommer 2024:

Trysil	Rolf Harald Østmo	95 92 21 28
Gran	Turid Hovland	48 19 63 64
Lesja	Elise Lyftingsmo	90 96 98 04
Skåbu	Ingebjørg Jenssveen	41 64 46 25

Foto: Turid Hovland

Statsforvalterens rovviltberedskap

Statsforvalteren i Innlandet er opptatt av rask og korrekt saksbehandling og god informasjonsflyt ved rovvilthendelser. Vi har en vakttelefon og et godt servicenivå for å håndtere henvendelser om rovvilt i Innlandet.

Statsforvalteren har en beredskapsordning som er tilpasset det omfang og antall saker Innlandet har. Ordningen vil gi god tilgjengelighet og ivareta kravet om rask håndtering av skadefellingssøknader og oppfølging i akutt-situasjoner. Det vil bli gitt SMS-varsel til aktuelle kommuner, beitelag mv. ved sikker observasjon av ulv og ulveskade i beiteprioriterte områder, i tillegg til varsling i alle akutte situasjoner der Statsforvalteren gir skadefellings-tillatelse på freda rovvilt.

For å bidra til å redusere skadeomfanget ved rovviltangrep, er det viktig at dyreeier/beitelag har gode interne varslingsrutiner for å høyne

beredskapen i beitelaget i akutte situasjoner. I tillegg er det viktig å raskt søke selv eller varsle kommunen slik at søknad om skadefelling blir sendt når grunnlaget er til stede.

Statsforvalteren anbefaler derfor at dyreeier har som fast rutine å varsle de andre medlemmene i beitelaget, beitelagsleder og kommunen når Statens naturoppsyn (SNO) har konstatert rovviltskade på husdyr eller tamrein.

For øvrig vil alle skader og rovviltobservasjoner som er undersøkt av SNO være tilgjengelig i Rovbasen, rovbases.no, men oppdateringene kan ta noe tid.

STATSFORVALTERENS ROVVILTBEREDSKAP • TLF 970 29 840

- Vakttelefon som gjelder beitesesongen 1. mai–15. september. Bemannet 08–21 alle dager.*
- Vakttelefon 1. januar–14. mai og 16. september–23. desember når det er virksom lisensfelling og kvotejakt. Bemannet 08–18 hverdager og 10–18 lørdag, søndag og helligdager.**
- Utenom åpningstid varsles Statsforvalteren via SMS.

** Både Statsforvalteren og politiet skal varsles ved alle avfyrte skudd, jmfør §17 i rovviltforskriften.*

*** Utvidet telefontid vurderes i perioder med ekstra høy beredskap.*

- Statsforvalteren varsler på SMS når tillatelse til felling er gitt og når skadegjører er felt.
- Statsforvalteren varsler på SMS ved sikker observasjon av ulv/første dokumenterte skade av ulv i beiteprioritert område.
- Statsforvalteren varsler på SMS/epost til næringsorganisasjoner/tilgrensende statsforvaltere ved førstegangs dokumenterte observasjon av ulv.
- Ukentlig nyhetsbrev om rovdyr-/beitedyrhendelser i Innlandet, se nettside.

Dyrevelferd på beite

Mattilsynet er opptatt av at husdyr skal ha trygge forhold på utmarksbeite, uten vesentlig risiko for sykdom eller skader. Beiting er et dyrevelferdsmessig gode. Det er dyreeiers ansvar å sikre sine dyr mot unødige påkjenninger, men også landbruks- og rovviltforvaltningen har et ansvar for at belastningen i dyrevelferdsloven kan oppfylles.

Ifølge dyrevelferdsloven § 3 skal dyr «beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger». Dette gjelder også for beitedyr i utmark. Dyreholdere skal alltid vurdere om beiteområdet er egna for dyra og planlegge hvilke tiltak som må gjennomføres for å beskytte dyra. Vurderingene baseres på opplysninger om belastninger for beitedyra i området året før og tidligere.

Før dyr slippes på beite, skal dyreholderen vurdere om dyra er egnet til å slippes.

Dersom beiteområdet eller dyra ikke framstår som egnet, skal de ikke slippes på beite. Å slippe dyr i rovdyprioriterte områder der en betydelig andel av dem – på tross av eventuelle tiltak – sannsynligvis vil bli angrepet, skadet og drept av rovdyr, kan være et brudd på beskyttelsesplikten.

På beite i utmark skal dyreholderne føre et så tett tilsyn som mulig med alle dyra minst én gang i uka. Dyreholderne må også holde seg orientert om farenivået i området og vurdere fortløpende om beiteområdet er egnet. De må være beredt til å gjennomføre tiltak om farenivået øker, og belastningene blir unødige.

Dersom dyra blir angrepet av rovdyr eller andre forhold gjør at farenivået øker, skal dyreholderne føre tilsyn så ofte som nødvendig, i tillegg til å sette inn andre tiltak for å beskytte dyra.

Akutte, intense og omfattende rovdypangrep innebærer «unødige» belastninger for beitedyra. Dyreholderne får da plikt til å gjennomføre tiltak for å redusere eller oppheve faren

for ytterligere belastninger. Dersom ikke andre tiltak kan forhindre flere unødige belastninger, må dyreholderen fjerne alle eller noen av beitedyra fra området.

Mattilsynet samarbeider med Statsforvalteren og rovviltforvaltningen for å forebygge skader forårsaket av fredet rovvilt. Fredet rovvilt utgjør en betydelig dyrevelferdsrisiko i mange områder. Mattilsynet forventer at nødvendige tiltak settes inn når faresituasjoner oppstår.

Viktig med robuste dyr på beite

God helse: Kun friske dyr skal slippes på beite, og de skal være i god kondisjon.

Veiging ved slipp: Det anbefales å veie lammen ved beiteslipp for å sikre et forsvarlig slipp og kunne ha en god oppfølging av tilvekst i sesongen. Dette vil også være en viktig dokumentasjon å henvise til ved tap på beite.

Beredskapsplan: Dyreeier skal planlegge og gjennomføre effektive tiltak for å hindre at dyr utsettes for fare på beite. Vi anbefaler også at beitelag og enkeltbrukere har en beredskapsplan til bruk ved akutte tapshendelser, med blant annet varslingsrutiner, beskrivelse av aktuelle tiltak og skisserte beredskapsarealer. Mattilsynet bidrar gjerne med veiledning på dette.

Sankerutiner: Risikoen for tap til rovdyr, spesielt til jerv, øker utover sesongen. Det er derfor viktig at dyreholder tar hensyn til denne økte risikoen, og vurderer tidspunkt for sanking fortløpende.

Mattilsynet kan vedta nedsanking eller samling av dyr

Dyreeier er ansvarlig for sine beitedyr. I spesielle situasjoner kan Mattilsynet fatte vedtak om forsinket beiteslipp, samling av dyr og tidlig nedsanking fra beite. Dyreeier kan da ha rett til en kompensasjon for å dekke ekstrakostnader i forbindelse med dette.

Husk krav til dokumentasjon – dyreholdjournal

Dyreiere skal ha oppdaterte skriftlige registreringer gjennom beitesesongen, som for resten av året. I dyreholdjournalen skal det stå opplysninger om merking, antall dyr sluppet på beite, døde dyr inkludert sannsynlig dødsårsak, helsetilstand, når dyr flyttes og hvis det skjer noe spesielt. Disse opplysningene er det som kalles dyreholdjournal. Tilsyn med dyr på beite skal loggføres, f.eks. i en notatbok, med informasjon om tidspunkt, antall dyr, syke og skadde dyr osv.

Aktuelt regelverk for småfe innenfor Mattilsynets felt, se:

- Dyrevelferdsloven
- Forskrift om velferd for småfe
- Forskrift om velferd for storfe
- Landdyrsporbarhetsforskriften
- Dyrehelseforskriften

Meld fra til Mattilsynet ved akutte hendelser og store tap av beitedyr til rovvilt

Felles sentralbord: 22 40 00 00

Mattilsynet.no (menyvalg: «kontakt oss»)

Du kan også ta kontakt med vårt lokale kontorsted.

Informasjon fra Statens naturoppsyn (SNO)

SNO har 17 rovviltkontakter i Oppland og 13 rovviltkontakter i Hedmark.

Rovviltkontaktene utfører skadedokumentasjon ved mistanke om rovdyrskade på bufe/tamrein, bikuber og jakthunder. Bestandsregistrering og kartlegging av rovdyrbestander er også viktige oppgaver for rovviltkontaktene.

Statens naturoppsyn er foreløpig organisert etter de gamle fylkesgrensene til Hedmark og Oppland, men rovviltkontakter og annet SNO-personell kan operere på tvers av grensene.

Spor- og synsobservasjoner av rovvilt

For å kunne følge med i bestandssituasjonen av rovdyr er det viktig at alle antatte spor tegn eller synsobservasjoner av rovdyr raskt meldes til en av SNOs rovviltkontakter. Dette gjelder også funn av ekskrement fra brunbjørn, ulv og jerv til DNA-analyse. Rovviltkontakten kan da, etter fastsatte retningslinjer, dokumentere dette slik at det blir registrert i det nasjonale overvåkningsprogrammet for store rovdyr. Det er til stor hjelp om det tas bilder av spor/spor-tegn og der målestokk blir lagt ved. Både bilder av sporavtrykk og av sporløypa er ønskelig.

Prosedyrer ved kadaverfunn

Funn av kadaver der det er mistanke om rovviltskade skal umiddelbart meldes inn til en av SNOs rovviltkontakter. Dette gjelder uansett kadaverets tilstand. Dersom lokal rovviltkontakt ikke er tilgjengelig kan den nærmeste på lista kontaktes eller melding gis direkte til SNO. Det kan også legges igjen melding på mobilsvart/SMS.

Samleliste over kadaver datert tilbake i tid, og som ikke kan undersøkes, avvises av SNO (jf. erstatningsforskriften § 4c).

Når SNO v/rovviltkontakt har undersøkt skader på husdyr, orienteres husdyreier om utfallet i etterkant dersom han/hun ikke selv er med på undersøkelsen. Ved nye skadesituasjoner forårsaket av bjørn og ulv, og i noen grad jerv og gaupe, varsles Statsforvalteren. Det samme gjelder ved tilsvarende dokumenterte rovviltobservasjoner.

I tilfeller der innleid tilsyn/kadaverhundekvipasjer finner rovviltskade på bufe, tilrår Statsforvalteren at både SNOs rovviltkontakt og husdyreier blir varslet umiddelbart.

På bakgrunn av rovviltkontaktens rapport vil regionalt rovviltansvarlig i SNO sette en

endelig konklusjon. Da vil svarbrev gå ut til husdyreier. Denne konklusjonen vil inngå i grunnlaget når Statsforvalteren behandler søknader om erstatning.

Rovbasen

Både undersøkte skader, roviltmeldinger og innsendte DNA-prøver vil bli tilgjengelig i rovbasens innsynsløsning, rovbase.no, når konklusjonen blir satt, og der er konkludert med rovilt.

PRAKTISKE TIPS VED KADAVERFUNN

- *Noter kartreferanse (ev. avmerk på kart) og ta bilder – også nærbilde.*
- *Merk stedet slik at det er lettere å finne igjen og vær innstilt på å påvise funnstedet dersom ikke GPS-kartreferanse er oppgitt. Sjekk om kartreferanse er riktig og det er viktig at UTM-innstillingen på GPSen blir brukt.*
- *Meld snarest fra til SNOs roviltkontakt (se telefonliste). Det er dyreeiers ansvar at skader blir meldt.*
- *Undersøk om det er ytterligere tap/skader i området.*
- *La kadaveret ligge mest mulig urørt, men dekk det til for å verne mot åtselere (ikke plast).*

Kontaktpersoner i Statens naturoppsyn

OPPLAND

Ole Knut Steinset, Etnedal

Regionalt roviltansvarlig

Telefon 46 44 86 57

ole.knut.steinset@miljodir.no

Øyvind Angard, Lom

Rowiltmedarbeider

Telefon 91 73 33 65

oyvind.angard@miljodir.no

HEDMARK

Eivind Faldet, Folldal

Regionalt roviltansvarlig

Telefon 91 53 21 28

eivind.faldet@miljodir.no

Simen Bredvold, Åsnes

Rowiltmedarbeider

Telefon 91 82 72 96

simen.bredvold@miljodir.no

Foto: Mattilsynet

Fellingspersoner Sør-Norge

Lars Gangås, Stor-Elvdal

Fellingsleder

Telefon 41 61 08 81

lars.gangas@miljodir.no

Erik Ola Helstad, Rendalen

Telefon 90 99 16 98

erik.ola.helstad@miljodir.no

Thomas Holm Strømseth, Stor-Elvdal

Telefon 95 97 20 50

thomas.holm.stromseth@miljodir.no

Statens naturoppsyns rowiltkontakter

Skader meldes direkte til lokal rowiltkontakt eller annen rowiltkontakt i regionen.

OPPLAND 2024

Region Nord-Gudbrandsdal

Jan Erik Dalum	Lesja	48 11 09 93
Atle Erik Berget	Lesja	95 80 88 48
Asgeir Myhrmoen	Dovre	90 50 30 35
Kjell Gaukstad	Lom	90 15 73 62
Elise Myhren	Dovre	90 22 45 69
Anders Svare	Vågå	95 05 42 51
Rune Elnan	Dovre	90 01 41 29
Tor Erik Myhren	Skjåk	99 29 76 27
Jan Olav Solstad	Sel	99 16 71 86

Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal

Terje Stian Bjørke	Sør-Fron	90 10 63 84
Christen Bårdsløkken	Ringebu	91 15 37 29
Odd Steinar Granheim	Øyer	97 56 01 67
Asgeir Myhren	Øyer	95 27 53 14

Region Toten/Land/Hadeland

Turid Hovland	Lunner	48 19 63 64
Jon Petter Bergsrud	Gran	95 89 37 01
Kjell Arvid Briskodden	Dokka	95 93 52 66

Region Valdres

Per Ivar Stensæter	Sør-Aurdal	90 78 47 42

HEDMARK 2024

Region Nord-Østerdal

Knut Arne Sagmoen	Os	99 75 12 48
Ingebrigt Storli	Kvikne	97 70 69 36
Egil Rune Slåen	Folldal	91 39 63 60
Per Olav Follestad	Alvdal	97 18 94 88
Ansgar Johannessen	Rendalen	41 40 90 12
Bjørnar Johnsen	Drevsjø	97 06 33 83

Region Sør-Østerdal

Per Magne Opphus	Koppang	91 71 40 53
Arne Granberg	Engerdal	99 50 05 84
Erling Ness	Rena	97 67 48 08

Region Hedmarken

Jørgen Rustad	Løten	48 06 32 84
Olaf Tørudbakken	Gaupen	95 03 10 65
Rune Bjørnstad	Hamar	90 83 57 09

Region Glåmdalen

Martin Løvtjernet	Austmarka	95 75 14 92
Jakob Gundersrud	Åsnes	47 71 52 55

Fellingsledere

Region Nord-Gudbrandsdal

Vågå	Håvard Myrum	91 36 24 60
Sel	Rune Knutrud	95 20 53 38
Dovre	Thor Amund Ruste	97 73 04 50
Lesja	Arne Rolstad	99 69 61 50
Skjåk	Tom Andre Hånsnar	41 50 59 83
Lom	Hans Sole Luseter	95 75 51 13

Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal

Sør-Fron	Terje Stian Bjørke	90 10 63 84
Sør-Fron	Pål Tofte	97 59 53 49
Nord-Fron	Jan Ivar Svendstad	90 08 64 88
Ringebu	Christen Bårdsløkken	91 15 37 29
Lillehammer	Jan Lien	90 82 70 74
Gausdal	Bjørnar Kronberget	91 60 01 66
Øyer	Øyvind Granskogen	97 07 37 94

Region Toten, Land og Hadeland

Søndre Land	Jørn E. Sand	90 65 86 93
Nordre land	Erik Eng	99 48 23 77
Vestre Toten	Lars Pettersbakken	91 19 48 82
Østre Toten	Jan Haugen	95 86 90 23
Hadeland/Gran	Kjell Bakken	41 61 30 00
Gjøvik	Tor Arne Mathisen	91 77 49 24

Region Valdres

Sør-Aurdal	Espen Nerødegården	48 20 34 43
Nord-Aurdal	Arvid Rabben	92 01 20 30
Vang	Ole Martin Jægersborg	92 06 17 14
Vestre Slidre	Arild Bratrud	90 11 61 11
Østre Slidre	Åsmund Bakkene	97 709 876
Etnedal	Hans Solbrekken Ruud	90 10 48 92

Foto: Lars Gangås, SNO

Region Nord-Østerdalen

Folldal	Eivind Brennodden	90 87 00 68
Rendalen	Ola Seming Undseth	91 84 47 01
Tynset	Kristian Lund-Vang	90 66 79 74
Tolga	Jo Esten Trøan	90 68 02 08
Os	Jørn Gisle Dalbakk	98 43 74 05
Kommunal vakttelefon		
Nord-Østerdalen og Engerdal		45 72 57 98

Region Sør-Østerdal

Trysil	Jon Sørby	90 17 24 20
Engerdal	Vidar Brenna	97 13 12 16
Elverum	Marius Olaussen	99 10 85 33
Stor-Elvdal	Tord Strand	97 12 55 04
Åmot	Vidar Helgesen	40 03 95 17
Elverum	Marius Olaussen	99 10 85 33

Region Hedmarken

Ringsaker	Olaf Tørudbakken	95 03 10 65
Stange	Geir Magnar Lillehov	91 79 16 04
Hamar	Thormod Steenberg	99 51 68 51
Løten	Tomas Palerud	90 02 56 62

Region Glåmdalen

Nord-Odal	Jonny Rustad	91 74 22 51
Sør-Odal	Tony Rybråten	97 67 42 02
Grue	Kristen Madshus	99 00 44 34
Våler	Kåre Holtmoen	90 77 07 68
Åsnes	Andreas Bjertnes	48 06 23 74
Kongsvinger	Fredrik Lindberg	90 73 51 41
Eidskog	Per Toni Grundt	93 05 58 47

Kadaverhundekvipasjer

Bruk av kadaverhund øker sannsynligheten for å avdekke tap og tapsårsaker på et tidlig tidspunkt. Beitelag/dyreiere må ha godkjent avtale i forkant.

Kadaverhundekvipasjer 2024

Lesja	May Helen Brekken	95 16 43 16	Gaupen	Trude Jørgensen	90 96 91 53
Lesja	Merete Brendfjord	90 59 56 91	Svatsum	Oda Aulstad Kvisberg	95 92 51 53
Lillehammer	Signe Strand Engen	95 40 27 09	Aust-Torpa	Liv Marit N. Ullsakerhaugen	95 06 58 21
Vingelen	Kari Flatås	41 43 88 56	Lora	Inger Marie Nyløkken	92 50 98 70
Bøverdalen	Guttorm Myren	91 32 77 65	Dombås	Knut Nytnun	97 94 89 19
Øvre Snertingdal	Sigbjørn Haug	91 37 72 89	Folldal	Hege Paulsen	92 24 29 78
Etnedal	Roger Andre Heiene	95 75 25 32	Ringebu	Therese Rudi	40 75 48 89
Tolga	Lisbeth Høyland	95 24 98 64	Dokka	Trine Rustaden	95 11 97 71
Vågå	Roger Hågensen	99 03 07 24	Rogne	Morten Steinsrud	91 32 41 03
Skjåk	Kari Hånsnar	99 16 26 02	Rendalen	Elin Elg Trøen	48 09 20 02
Tessanden	Ragnhild J.N. Jacobsen	97 50 15 42	Brumunddal	Anne Karine Tørud	98 85 49 16

Foto: Turid Hovland

Beredskapstelefon kadaverhund:

913 43 554

Se også www.norskekadaverhunder.no

Roviltnemnda i region 3/Oppland og region 5/Hedmark

Roviltnemndenes hovedoppgaver er å forvalte nasjonal rovviltpolitikk, utarbeide regional forvaltningsplan med geografisk differensiert forvaltning, fastsette kvoter for skadefelling og lisensfelling på jerv, ulv og bjørn, fastsette kvote for jakt på gaupe og vedta budsjett for forebyggende og konfliktdependende tiltak.

Roviltnemndene har 6–8 møter i året. Begge nemndene har egne nettsider med blant annet referater fra alle nemndsmøter.

Medlemmer i rovviltnemnda i region 3/Oppland

Medlem	Varamedlem
Aud Hove (leder, Sp)	Olav Røssum (Sp)
Hanne Astrup Velure (nestleder, H)	Vegard Riseng (H)
Johannes Christian W. Gran (MDG)	Hans Kristian Enge (Ap)
Tom Svellet (Ap)	Iselin Vistekleiven (Ap)
Wenche Haug Almestrand (Frp)	Anne Lise Fredlund (Sp)

Foto: Therese Ruud SFIN

Region 3: Fra venstre: Iselin Vistekleiven, Johannes Christian W. Gran, Wenche Haug Almestrand, Hanne Astrup Velure og Aud Hove.

Medlemmer i rovviltnemnda i region 5/Hedmark

Medlem	Varamedlem
Thomas Breen (leder Ap)	Gunn Marit Lindmoen (Pp)
Mari Gjestvang (nestleder Sp)	Ole Mathias Rønaasen (Sp)
Mona Cicilie Stormoen (Ap)	Joakim Ekseth (H)
Truls Gihlemoen (Frp)	Svein B. Ørsnes (R)
Jon Anders Mortensson (Sametinget)	Elle Merete M. Omma (Sametinget)

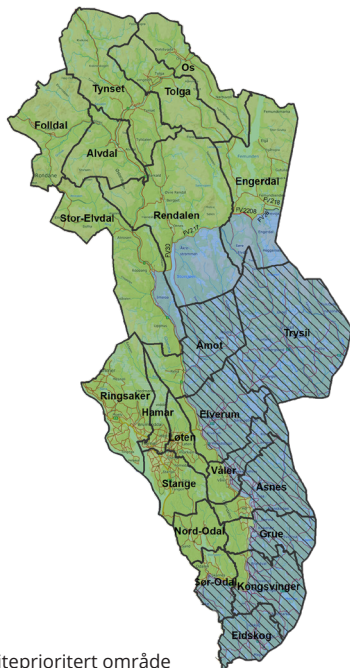
Foto: Lisa Roverud Rustem, SFIN

Region 5: Fra venstre: Mari Gjestvang, Jon Anders Mortensson, Thomas Breen og Truls Gihlemoen.

Forvaltningssoner i Oppland og Hedmark

- Yngleområde for gaupe
- Yngleområde for jerv

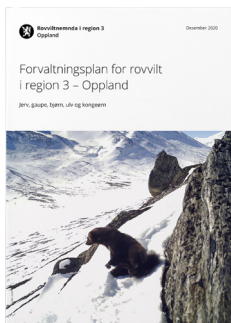

- Beiteprioritert område
- Forvaltningsområde for jerv og bjørn
- Vedtatt ulvesone
- Hele region er forvaltningsområde for gaupe.

OPPLAND

I forvaltningsplanen for rovvilt i Oppland er fylket delt i tre. Et område er prioritert for yngling av jerv, et område prioritert for yngling av gaupe og et område er uten prioritert for yngling av freda rovvilt.

Rovviltnemnda i region 3 reviderte sin forvaltningsplan i 2020.

HEDMARK

Rovviltnemnda i region 5 vedtok ny forvaltningsplan for rovvilt og samfunn i desember 2022, og denne planen er nå gjeldende for regionen. I den nye forvaltningsplanen er soneavgrenningen endret, og beiteprioritert område har blitt noe utvidet. Grønn sone på kartet er beiteprioritert område, der det ikke skal være rovdyr som utgjør et skadepotensial. Yngling av gaupe og hekking av kongeørn vil forekomme også i grønn sone. Blå sone er forvaltningsområde for jerv og bjørn. Det skraverte området i blå sone er vedtatt ulvesone (forvaltningsområde for ynglende ulv). Ulvesonen går også inn i Oslo, Østfold og Akershus. Hele region 5 er forvaltningsområde for gaupe.

Midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak

Tilskuddsordningen skal bidra til å forebygge skader fra store rovdyr på husdyr og tamrein. Ordningen har også til hensikt å dempe konflikter og begrense ulemper rovvilt kan medføre. Det er flere ordninger man kan søke på. Det er delt mellom forebyggende tiltak, akutte forebyggende tiltak og konfliktdempende tiltak. Kommuner med kommunale/interkommune skadefellingslag kan søke om tilskudd til å styrke skadefellingsberedskapene.

Tiltakene skal ventes å gi en tapsreducerende effekt, og tiltak som fysisk skiller rovdyr fra beitedyr og rovdyravvisende gjerder er blant tiltakene som kan støttes.

Forsinket slipp og tidlig sank er et effektivt tiltak for å begrense rovvilttap. Tidlig nedsanking har vist å ha god tapsreducerende effekt i akutte skadesituasjoner, særlig i områder med jerv. Det er avgjørende at alle besetningene i beiteområdet sannes ned så fort som mulig når en akutt skadesituasjon oppstår. Mer enn åtte av ti skader på sau og lam forårsaket av jerv blir påvist etter 1. august, og 50 prosent påvises etter 1. september. Tidlig nedsanking av sau må prioriteres i jervesonen, og Statsforvalteren anbefaler tidlig nedsanking primært i områder der det oppstår skader av jerv i august og utover. Det er viktig at beiteområder som har hatt betydelige tap til jerv de siste årene har beredskap til å gjennomføre tidlignsank. Tidlignsank er tilskuddsberettiget dersom beiteområder/beitelag i samarbeid med kommunen søker Statsforvalteren i forkant. Kompensasjon har økt fra 7 kr til 12 kr dyr per dag for sau nedsanket før 1. september, og beregnes fram til 10. september. Statsforvalteren utbetaler bare tilskudd når tidlig nedsanking skyldes fredet rovvilt.

Man kan også søke tilskudd for hjemmebeite. I områder med store tap over flere år eller hvor kunnskap om rovviltsituasjonen tilsier at bruk av utmarksbeite vil gi store skader, kan det være en god løsning å ha dyrene inngjerdet på hjemmebeite hele sommeren. Satsen for hjemmebeitetilskudd har i år økt fra 8 kr til 13 kr.

Elektronisk overvåkning som radiobjeller har blitt støttet med betydelige summer gjennom FKT-midler og har en rekke positive effekter for sauenæringa. Radiobjeller gir bedre oversikt og stimulerer til økt effektivisering av tilsyn og drift.

Ved akutte skadetilfeller hos beitedyr, eller i forbindelse med pågående felling av rovvilt som kan forårsake skader, kan det være nødvendig å iverksette øyeblikkelige tiltak for å forhindre eller begrense skadene. Ved behov for akutte skadeforebyggende tiltak må dette være avtalt med Statsforvalteren på forhånd, men søknad kan sendes via elektronisk søknadssenter gjennom hele beitesesongen. Akutte midler er i hovedsak brukt til ekstraordinært tilsyn/avklare tap med kadaverhund og tidlig nedsanking.

Nytt fra 2023 er tilrettelegging for kommuner med kommunale/interkommunale skadefellingslag. Søknadsfrist er 15. februar og søknad leveres til Miljødirektoratet sitt elektroniske søknadssenter.

Status rovviltbestander

Status for jerv, gaupe, bjørn og ulv er hentet fra siste offisielle rapporter for artene pr. 06.05.2024. Alle rapporter finnes på rovdatab.no. Her er også informasjon om biologi, forvaltning og forskning om de fire store rovdyrartene, samt kongeørn.

Freda rovvilt – Bestandsmål og status per 24. mai 2024	Jerv	Gaupe	Bjørn	Ulv
Bestandsmål/antall ynglinger i region 3	4	5	–	–
Bestandsmål/antall ynglinger i region 5	5	10	3	4–6* (3 helnorske)
Nasjonalt bestandsmål	39	65	13	4–6*
Status/antall ynglinger per 24. mai 2024 i region 3	5	**	–	–
Status/antall ynglinger per 24. mai 2024 i region 5	10	**	**	**
Status/antall ynglinger per 24. mai 2024 nasjonalt	32	**	**	**

*Sammen med region 4

**Registrering av gaupe skjer vinteren 2024/2025

Lisensfelling og kvotejakt 2023/2024	Jerv	Gaupe	Bjørn	Ulv
	20.08.23–15.02.24	01.02.24–31.03.2024	21.08.23–15.10.23	01.12.23–31.05.24
Vedtatt kvote for lisens/kvotejakt i region 3	10	11	4	6
Antall dyr felt på lisens/kvotejakt i region 3	6	7	–	–
Vedtatt kvote for lisens/kvotejakt i region 5	35	5	6	10*
Antall dyr felt på lisens/kvotejakt i region 5	25	4	3	4*

*Utenfor ulvesone.

Skadefelling 2023/2024

	Jerv	Gaupe	Bjørn	Ulv
Skadefelling i region 3/Oppland 01.06.2023–15.02.2024	–	–	–	–
Skadefelling i region 5/Hedmark 01.06.2023–15.02.2024	–	–	2	4

Foto: Rune Bjørnstad, SNO

Kvote for betinget skadefellings-tillatelser finner du i miljøvedtaksregisteret:

www.miljovedtak.no

Viltkamera og flaggliner til utlån

Statsforvalteren har 91 viltkameraer til utlån, disse kan brukes under pågående skadefellingsforsøk i Innlandet. Lån og bruk av kameraene avklares med Statsforvalteren på forhånd, og ansvarlig for kameraene skal sette seg inn i retningslinjene for bruk av dem. Kameraene oppbevares på åtte steder i Innlandet, og eventuell henting/levering av kameraer avtales med de ansvarlige:

REGION 3/OPPLAND

Hadeland: Kjell Bakken, T: 41 61 30 00 (16 stk)
Sør-Fron: Terje Stian Bjørke, T: 90 10 63 84 (15 stk)
Øyer: Øyvind Granskogen, T: 97 07 37 94 (15 stk)

REGION 5/HEDMARK

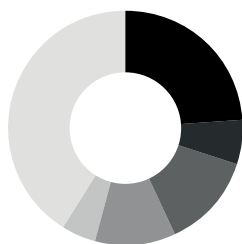
Tynset: Brynjar Strømsås, T: 90 08 51 03 (10 stk)
Stange: Geir M. Lillehov, T: 91 79 16 04 (10 stk)
Elverum: Isak Halvorsen, T: 40 22 65 90 (10 stk)
Rena: Vidar Helgesen, T: 91 74 67 96 (10 stk)
Koppang/Trysil: Simen Skavern, T: 94 89 57 94 (10 stk)
Grue: Kristen Madshus T: 99 00 44 34 (10 stk)

Statsforvalteren har i tillegg to flaggliner til utlån, lån av disse avklares på forhånd.

Tap av sau på utmarksbeite

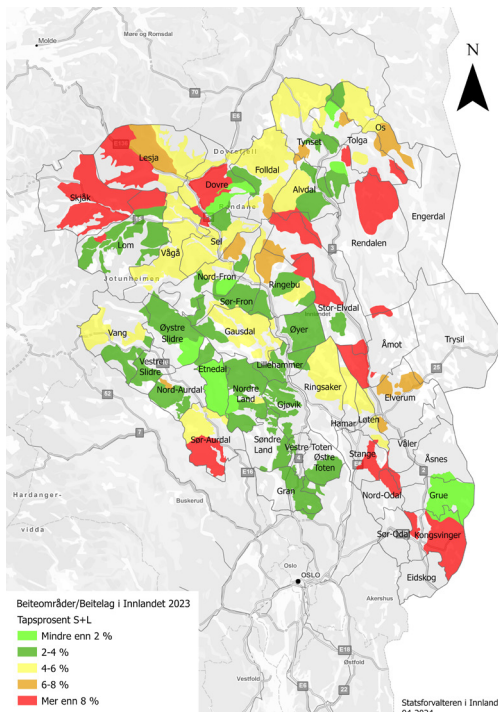
Tap av sau registrert gjennom OBB i 2023 var 5,62 prosent for Hedmark og 4,26 prosent for Oppland. Det er en nedgang i Hedmark fra 2022 da tapsprosenten var 5,75 prosent. Det samme gjelder for Oppland, en liten nedgang fra 2022 da tapsprosenten var 4,33 prosent. Høsten 2023 søkte 323 saueprodusenter om erstatning for 8.346 sau og lam tapt til fredet rovilt. Dette var 19 færre søknader enn i 2022. 4.706 sau og lam ble erstattet med kr 13.831.113. I år som i fjor ble flest sauer i Innlandet erstattet til jerv (40,9 prosent).

I 2023 ble 65 prosent av sau og lam som ble tapt til rovilt erstattet til jerv og gaupe.

- Gaupe (24,1 %)
- Ukjent fredet rovdyr (6,1 %)
- Kongeørn (13 %)
- Ulv (11,2 %)
- Bjørn (4,7 %)
- Jerv (40,9 %)

Foto: Mattilsynet

Beitenæringa i Innlandet

Innlandet er Norges største utmarksbeitefylke. Saueantallet har gått noe ned de siste årene, men antall storfe på utmarksbeite er økende.

Organisert beitebruk

Målsetningen for organisert beitebruk er å legge til rette for en mer rasjonell utnytting av utmarksbeitene, samt redusere tapet av dyr på beite til et minimum. Beitenæringa i Innlandet er godt organisert, spesielt innenfor sauehold. De fleste saueprodusenter er medlem av et beitelag og 94 prosent av all sau i Innlandet tilhører et beitelag. I Innlandet har vi fått statistikk fra i alt 143 beitelag/beiteområder i Innlandet.

Store beitekommuner

De største sauregionene i Innlandet er Nord-Østerdal og Nord-Gudbrandsdalen med i underkant av 60.000 søyer og lam på utmarksbeite i hver region.

Det er Ringebu som har flest dyr på utmarksbeite registrert gjennom OBB med 19.655 sau og 1.580 storfe, deretter Gausdal med 17.996 sau og 3.008 storfe og Lesja med 16.343 sau og 2.258 storfe. Ringebu er fremdeles den største sauekommunen i Innlandet, etterfulgt av Follidal med 17.785 sau.

Foto: Mattilsynet

Tall fra organisert beitebruk i Innlandet i 2023

Region	Antall søyer og lam sluppet i utmark	Antall saueprodusenter	Antall sau sluppet per besetning	Antall storfe på utmarksbeite
Nord-Østerdal	59 019	244	242	6 495
Nord-Gudbrandsdal	56 021	254	221	7 361
Midt-Gudbrandsdal	46 140	188	245	5 300
Gjøvik-Toten-Land	41 385	186	223	4 374
Lillehammer-regionen	31 249	133	235	4 907
Valdres	28 527	150	190	4 094
Hedemarken	20 401	115	177	3 334
Sør-Østerdal	6 889	23	300	1 106
Hadeland/Gran	6 157	31	199	1 179
Glåmdalen	1 236	11	112	883
Innlandet	297 024	1 335	214	39 033

Storfe i utmarka

Antall storfe i Innlandet på utmarksbeite registrert gjennom OBB er økende fra år til år, og var i 2023 vel 39.000 storfe. Dette er en økning på 1.269 stk. Kommunene med flest storfe på utmarksbeite gjennom OBB er fremdeles Gausdal og Vågå.

Kart over sauetetthet i beiteområdene i Innlandet

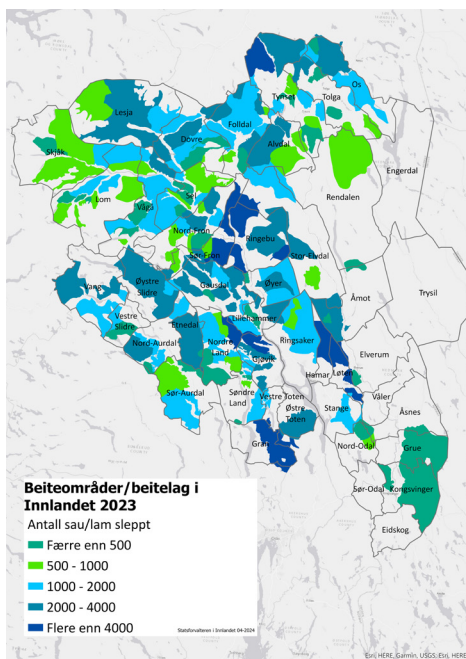

Foto: Stig Horsberg

Erstatning for tap av husdyr grunnet fredet rovvilt

Søknadsfrist erstatning for tap av husdyr grunnet fredet rovvilt 2024:

HUSDYR: 1. november 2024

TAMREIN: 31. mai 2025

Alle tap av husdyr erstattes etter søknad fullt ut når det er påvist at fredet rovvilt har forårsaket tapet (konkludert med «antatt» eller «dokumentert» rovvilt av SNO).

Det gis også erstatning når det er sannsynlighetsovervekt for at tapet skyldes rovvilt. Statsforvalteren vurderer bl.a. påviste tap til fredet rovvilt, kunnskap om rovviltbestandene i området, tapsforhold i inneværende og tidligere år, og opplysninger om besetning og drift som gis i søknaden. Ved erstatning for sannsynliggjorte skader skal normalt tapet trekkes fra (tap som normalt oppstår i sauebesetningen uten rovvilt i området).

Søknaden må leveres i Elektronisk søknads-senter. Til søknaden skal det legges ved oppdaterte besetningslister.

Ved funn av skadde/døde dyr må dyreeier selv forevise kadaveret for SNO dersom det er mistanke om rovviltskade. Statsforvalteren forholder seg til SNOs konklusjon om dødsårsak.

Dersom det unnlates å melde om kadaverfunn der det er mistanke om rovviltskade, skal erstatningen avkortet eller bortfalle. Dyreeier må søke om erstatning selv om SNO har vært på stedet og dokumentert rovviltskade.

Det skal føres tilsyn med dyr på utmarksbeite i et omfang som er tilpasset besetningsstørrelse og lokal risikovurdering, minst en gang i uka. Målsettingen med dette er å hindre unødvendig lidelse hos dyra. Det forventes høyere tilsynsfrekvens i områder der det er kjent at rovvilt er en risikofaktor, enn i områder uten eller med tilfeldig forekomst av rovvilt.

Dyreeier har et selvstendig ansvar for å følge opp en akutt situasjon. Oppstår det akutte situasjoner, enten ved stor uro i flokken, savnede, drepte eller skadde dyr, bør dyreeier henvende seg til Statsforvalteren for eventuelt vurdering av muligheter for midler til forebyggende tiltak.

DOKUMENTASJONSKRAV

Det er et vilkår for å få erstatning at dyreeier leverer besetningsdata på individnivå med søknaden. Dette innebærer oversikt over:

- ID-merker (ørenummer) over alle søyer og lam i besetningen.
- Slektskap mellom alle søyer og lam.
- Oversikt over skade- og dødsårsak for alle skadde/døde dyr i besetningen (ikke bare de det søkes erstatning for).

Dokumentasjonskravet er absolutt. Erstatningen vil bli avkortet dersom oppdatert besetningsliste ikke er lagt ved søknaden. For medlemmer av sauekontrollen anbefaler vi å bruke besetningslista kalt «Grunnlag erstatningssøknad» som kan hentes fra Animalia.

Søknadene behandles etter forskrift om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt av 30. mai 2014 nr. 677.

Kort fortalt!

Statsforvalterens vakttelefon 970 29 840

Ved funn av kadaver der det er mistanke om roviltskade:

- La kadaveret ligge mest mulig urørt, men dekk det til for å verne mot åtseletere.
- Notér kartreferanse (ev. avmerk på kart) og ta bilder – også nærbilde.
- Merk stedet slik at det er lettere å finne igjen, og vær innstilt på å påvise funnstedet dersom GPS-kartreferanse ikke er oppgitt.
- Meld snarest fra til en av SNOs roviltkontakter, uansett kadaverets tilstand.

SNOs lokale roviltkontakter i Innlandet

Region Nord-Gudbrandsdal

Jan Erik Dalum	Lesja	48 11 09 93
Atle Erik Berget	Lesja	95 80 88 48
Asgeir Myhrmoen	Dovre	90 50 30 35
Kjell Gaukstad	Lom	90 15 73 62
Elise Myhren	Dovre	90 22 45 69
Anders Svare	Vågå	95 05 42 51
Rune Elnan	Dovre	90 01 41 29
Tor Erik Myhren	Skjåk	99 29 76 27
Jan Olav Solstad	Sel	99 16 71 86

Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal

Terje Stian Bjørke	Sør-Fron	90 10 63 84
Christen Bårdsløkken	Ringebu	91 15 37 29
Odd Steinar Granheim	Øyer	97 56 01 67
Asgeir Myhren	Øyer	95 27 53 14

Region Toten/Land/Hadeland

Turid Hovland	Lunner	48 19 63 64
Jon Petter Bergsrud	Gran	95 89 37 01
Kjell Arvid Briskodden	Dokka	95 93 52 66

Region Valdres

Per Ivar Stensæter	Sør-Aurdal	90 78 47 42

Region Nord-Østerdal

Knut Arne Sagmoen	Os	99 75 12 48
Ingebrigt Storli	Kvikne	97 70 69 36
Egil Rune Slåen	Folldal	91 39 63 60
Per Olav Follestad	Alvdal	97 18 94 88
Ansgar Johannessen	Rendalen	41 40 90 12
Bjørnar Johnsen	Drevsjø	97 06 33 83

Region Sør-Østerdal

Per Magne Opphus	Koppang	91 71 40 53
Arne Granberg	Engerdal	99 50 05 84
Erling Ness	Rena	97 67 48 08

Region Hedmarken

Jørgen Rustad	Løten	48 06 32 84
Olaf Tørudbakken	Gaupen	95 03 10 65
Rune Bjørnstad	Hamar	90 83 57 09

Region Glåmdalen

Martin Løvtjernet	Austmarka	95 75 14 92
Jakob Gundersrud	Åsnes	47 71 52 55

Dersom lokal roviltkontakt ikke er tilgjengelig, kontakt:

Regionalt roviltansvarlig Oppland

Ole Knut Steinset	46 44 86 57
Øyvind Angard	91 73 33 65

Regionalt roviltansvarlig Hedmark

Eivind Faldet	91 53 21 28
Simen Bredvold	91 82 72 96

Fellingspersonell Sør-Norge

Lars Gangås (fellingsleder)	41 61 08 81
Erik Ola Helstad	90 99 16 98
Thomas Holm Strømseth	95 97 20 50

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987, 2626 Lillehammer

Sentralbord

61 26 60 00

Vakttelefon for rovvilt

97 02 98 40

statsforvalteren.no/innlandet

MILJØVERN, LANDBRUK OG NÆRINGSUTVIKLING

Haavard Elstrand – *direktør*

62 65 12 05 / 41 62 42 02

NATURMANGFOLD OG VERNEOMRÅDER

Vebjørn Knarrum – *avdelingsdirektør*

61 26 60 70 / 95 23 15 75

Victoria Marie Kristiansen – *underdirektør*

61 26 60 65

Therese Ruud

61 26 60 66

Thomas Olstad

62 55 11 81

Rannveig Helgesen

62 55 11 75

JORD OG MAT

Marie Skavnes – *avdelingsdirektør*

61 26 61 60 / 91 15 84 52

Ivar Sommer Os

61 26 61 62

Lisa Roverud Rusten

61 26 61 63

Jorunn Stubsjøen

62 55 12 06

STATENS NATUROPPSYN

Sentralbord

73 58 05 00

Regionalt rovviltansvarlig Oppland: Ole Knut Steinset

46 44 86 57

Regionmedarbeider rovvilt Oppland: Øyvind Angard

91 73 33 65

Regionalt rovviltansvarlig Hedmark: Eivind Faldet

91 53 21 28

Regionmedarbeider rovvilt Hedmark: Simen Bredvold

91 82 72 96

MATTILSYNET

Sentralbord

22 40 00 00

Mattilsynet.no